

ԻՐԱՔԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ Տ. ԱՎԱԳ ԵՊՍ. ԱՍՍԱՏՈՒՐՅԱՆԻ
ՔԱՐՈՋԸ ՍՆՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

«Ո՛Վ Է ԻՄ ԸՆԿԵՐԸ»

(Ղուկ. Ժ 30)

Երկու հազար տարիներու ծանրութիւնը կրող այս հարցումը ուղղուած էր մեր Տիրոջ՝ Հրեայ ժողովուրդի օրինականներէն մեկուն կողմէ։ Ի պատասխան, Յիսուս պատմեց հետևեալ առակը, բոլորիս ծանօթ «Բարի Սամարացի» վերնագիրով։

Մարդ մը երբ կը ճամբորդէր քաղաքէ մը ուրիշ քաղաք, մեծ արկածի մը հանդիպեցաւ։ Վիրաւոր ու կիսամեռ, ճամբուն եզերքը ինկած՝ օգնութեան կը կարօտէր։ Այդ ճանապարհով անցաւ ազդեցիկ անձնաւորութիւն մը, քայց առանց որևէ ուշադրութիւն դարձնելու գնաց իր գործով։ Առաջինին անան պատասխանատու դիրք վայելող երկրորդ ճամբորդ մըն ալ անցաւ։ Ան ևս օգնութեան ոչ մէկ ձեռք երկարեց. մնաց անտարբեր ու անուշադիր՝ օգնութեան աղէրսին անատմամբ։

Սակայն տարբեր եղաւ երրորդ ճամբորդի վերաբերմունքը. Սամարացին տեսնելով վիրաւոր ճամբորդին անմխիթար վիճակը՝ խղճաց ու գթաց։ Իր սեփական խիղճը չըթողատրեց անտարբեր մնալ։ Մօտեցաւ իրեն անծանօթ, վիրաւոր եղբօր՝ ձէթով ու գինիով սրբեց անոր վերքերը ու տարաւ օթեան մը, որպէսզի լաւագոյն կերպով կարողանայ խնամել։ Երկրորդ օրը օթեանի Տիրոջ գումար մը տրամադրելով՝ Սամարացին պատուիրեց, որ խնամքը շարունակի մինչև վերջնական ապաքինում։

Առակի վերջաւորութեան Յիսուս հարց տուաւ օրինականին թէ՝ ըստ քեզի այդ երեք անձերէն որն է վիրաւորին ընկերը. ու երբ պատասխանը եղաւ՝ «Ան ով անոր գթաց», մեր Տէրը պատգամեց յայտարարելով՝ «Պո՛ւն ալ նոյն ձևով ապրիր կեանքդ որպէսզի ժառանգես յաիտենական կեանքը»։

Այստեղ մեր Տէրը շատ յստակ կերպով դէպի յաիտենական կեանք առաջնորդող ճանապարհներէն մին կը անատէ գթասրտութիւնը։ Իսկ գութն ու կարեկցանքը իսկական արժէք ունենալու համար ինչքան կարելի է կատարեալ պէտք է ըլլան։ Ահա՛ անտարանի հսակացողութեամբ տիպար հոգին ճշմարիտ ընկերոջ։ Ահա՛ «ով է իմ ընկերը» հարցումին ճշմարիտ պատասխանը։

Ընկեր կրնայ ըլլալ ամէն մարդ արարած, համայն մարդկութիւնը, որովհետև ամէն մէկ անձ իր հոգիին մէջ կը կրէ մասնիկ մը Աստուծոյ էութենէն և հետևապէս ամէն անհատ իր հերթին արժանի կը դառնայ բոլորի հոգածութեան ու գորգորանքին։

Միւրելի հաւատացեալներ,

Անյիշատակ ժամանակներէն մինչև օրս տիեզերքի տարերային ուժերը աղէտներ պատճառած են մարդկութեան՝ ամենուրեք սփռելով ցաւ, վիշտ ու մահ։ Բնութեան ուժերը զօրաւոր կերպով կը պողպական, երբեմն նոյնիմքն քնութեան աւելի մեծ քարիքին համար։

Տարերային մեծ աղէտի հետևանքով այսօր վիրաւոր է Հայ ժողովուրդը։ Ու այս աղէտահար վիճակին մէջ մեր հարցումը պէտք է ըլլայ ոչ թէ ինչո՞ւ յատկապէս մեզի պատահեցաւ այս բոլորը, այլ՝ քնութեան այս զաքողութէն վերջ, ինչպէ՞ս մենք զմեզ պէտք է դրակորենք որպէս Հայ քրիստոնեայ ժողովուրդ, քարի Սամարացիի կերպարը մեր մտապատկերին մէջ պահելով։

Հայրենեաց Ծիրակ ու Լոռի աշխարհներու աղէտին մեր տալիք պատասխանը,

անհատապէս թէ հաւաքաբար՝ որպէս ժողովուրդ, հայապայել ու քրիստոնէական վարվելակերպի չափանիշ մը պիտի հանդիսանայ անտարակոյս գալիք սերունդներու համար:

Այսօր և՛ համայն աշխարհը, և՛ մենք՝ հայերս, որ ի Հայրենիք և որ ի սփիւռս աշխարհի վիրաւոր Հայաստանի ճանապարհով անցանք և պիտի աւելնենք: Արդեօք բարի Սամարացիի առակին մէջ պատկերուող երեք անձնաւորութիւններէն ո՞ր մէկուն պիտի նմանինք մեր որդեգրած գործընթացով, մեր արարքներով:

Առաջին երկու անձերը իրենց վայելած դիրքերէն ելլելով, կարող էին ամէն ինչ ընել որպէս ազդեցիկ ու պատասխանատու անձնաւորութիւններ բայց, աւաղ, ոչ մէկ միջոցառումի չդիմեցին. անտարբեր մնացին չխանգարելու համար իրենց հանգիստը: Երրորդ անձը սակայն, որմէ ամէնէն քիչը կ'ակնկալուէր, ըրաւ իր կարելին, նոյնիսկ ջանալով որ այդ կարելին ըլլայ ամբողջական: Այո, բարի Սամարացին կատարեց իր մարդկային պարտականութիւնը ու արժանացաւ մեր Տիրոջ օրհնութեան և հետևապէս յափտեանական կեանքը ժառանգելուն:

Փառք Ամենակալին, որ Հայ ժողովուրդը իր պետական կազմով, Հայաստանեայց Առաքելական իր Մայրենի Եկեղեցիով, սփիւռքի տարածքին վրայ գործող իր միութենական թէ հայրենասիրական կազմակերպութիւններով տակաւին կը շարունակէ իր պարտականութիւնը կատարել աղէտահարներուն շուտափոյթօրէն օժանդակութիւն ցուցաբերելու իմաստով և ի մօտոյ, գարնան նոր ծաղկումին հետ, վերաշինութեան համար նախաձեռնուած հսկայական աշխատանքներու իմաստով:

Վերոյիշեալ ըմբռնումով է որ վեց իրաքանհայեր, իրաքահայ թէմին ծառայող վեց հայորդիներ այցի եկանք Մայր Հայրենիք, Միածնաէջ այս Սուրբ Տաճարին մէջ մեր ալօթքները միացնելու ձեր բոլորի աղօթքներուն աղէտի հետևանքով զոհուած մեր եղբայրներուն, քոյրերուն և մեր սիրասուն փոքրիկներուն հոգիներուն խաղաղութեան համար: Եկած ենք յանուն իրաքահայ թէմի 20 հազար ժողովուրդին, այդ ժողովուրդին ծառայող ութը եկեղեցիներուն ու հոգևորականութեան, թեմական ու թաղական վարչական մարմիններու, վեց Միութենական հաստատութիւններու—Այո, եկած ենք այս բոլորին անունով մեր վշտակցութիւնը յայտնելու Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին, հաստատելու համար թէ Հայաստանի վիշտն ու կսկիծը որքան ձերն

է, նոյնքան այդ ցաւը կը խոցէ մեր հոգին և ի՞նչ մորմոքէ մեր արինաքամ սիրտը նոյն ուժգնութեամբ: Եւ քերինք մեր լուման, հայ ընտանիքներէն կաթիլ առ կաթիլ հաւաքուած զոհաբերութիւնը՝ միացնելու այն հսկայական նիւթական կարիքներուն, որ անհրաժեշտ են վերականգնելու մեր գեղեցիկ քաղաքներն ու շէն գիւղերը:

Ութը-ինը օրեր առաջ պատիւը ունեցանք ուղեկցելու Հայոց Հայրապետին Սպիտակ, Կիրովական և Ստեփանաւան, ամոքելու համար վշտահար ժողովուրդին կսկիծը: Մեր կենդանի աչքերով տեսանք արհաւիրքին տարողութիւնն ու աղէտին պատճառած նիւթական վնասները: Սակայն սրտի զոհունակութեամբ նկատեցինք նաև, որ Հայ ժողովուրդը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի դարձած, աւելի միական ու միաբան, ընդունած է բնութեան տալիքին մարտահրաւերը և արդեն յուսադրող քայլեր կ'առնէ զայն յաղթահարելու համար:

Որևէ դժուարութիւն, մանաւանդ այսպիսի սարսափելի տարողութեան դժուարութիւն յաղթահարելու կարևորագոյն ազդակներէն մին է չընկրկիլ, անայլայլ վճռականութեամբ յառաջ ընթանալ: Եւ այդ վճռականութեան պատկերը ես տեսայ Ստեփանաւանի ճանապարհին, երբ մեր ինքնաշարժերը անցան երկար թունելէ մը: Յանկարծ խաւարն ու մթութիւնը պարտիքին մեզ: Ու ես մտածեցի թէ որքան իրական է այս պատկերը մարդկային կեանքին համար: Բոլորս ալ մեր կեանքի ընթացքին կ'անցնինք այդպիսի խաւար ու մութ իրավիճակներէ, սակայն անշեղ հաւատք ունեցած ենք լոյսի հանդէպ և ինչքա՞ն երկար եղած է խաւար գետնուղին, ինչքա՞ն երկար տևած է մթութիւնը, մեր հաւատքի ուժով յաղթանակած ենք զայն այն վճռականութեամբ, որ լոյսը անպայման պիտի բացուի:

Այո, այդ լոյսը անպայման պիտի բացուի, Վեհափառ Տէր, Ձեր անձնուէր ջանքերով Հայաստանի և սփիւռքի մէջ. այդ լոյսը պիտի բացուի անպայման, սիրելի ժողովուրդ, ձեր համբերութեամբ, միասնական կամքով և աշխատասիրութեամբ. այդ լոյսը պիտի բացուի այս հսկայական երկրի ժողովուրդներու եղբայրական օժանդակութեամբ, և այդ լոյսը պիտի բացուի ողջ աշխարհի Հայ ժողովուրդի նկատմամբ ցուցաբերած համակրանքով և անմիջական օգնութեամբ:

«Կեցո՛, Տէր, զժողովուրդս Քո և օրհնեա՛լ զժառանգութիւնս Քո, հովուեա՛ն և բարձրացո՛ զսոսայ, յայսմհետէ մինչև յափտեան»: Ամէն: